Söz Sanatları: Abartma, Kişileştirme, Konuşturma, Karşıtlık, Benzetme

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **1 – b 2 – ç 3 – a 4 – c**
Konuşturma, kişileştirmenin konuşma içeren özel bir biçimidir.

2 **B**
Çantanın ağırlığı olduğundan çok daha büyük gösterilmiştir.

3 **C**
Kıkırdamak insana özgü bir davranıştır; rüzgâra yüklenmiştir. Rüzgâr konuşmadığı için konuşturma yoktur.

4 **ak – kara, sabah – gece**
Karşıt anlamlı kelimelerin bir arada kullanılması karşıtlık sanatını oluşturur.

5 **Konuşturma**
Bir bitki olan fesleğen konuşturulmuştur. (Konuşturmada kişileştirme de vardır.)

6 **D – Y – D – D**
Abartmada küçültme de olabilir: "Karınca kadar evde oturuyoruz."

7 **a) Yanaklar elmaya b) gibi c) Kırmızılık yönünden**
Benzetmede iki varlık arasındaki ortak özellik (renk) öne çıkarılır.

8 **Örnek: Seni birkaç kez aradım ama telefonu açmadın.**
"Yüz kere" gerçek bir sayı değil, abartmadır.

9 **A**
Aydınlık ile karanlık, sabah ile gece karşıt kavramlardır. B'de kişileştirme, C'de abartma vardır.

10 **a) abartma b) karşıtlık**
Her iki sanat da anlatımı daha etkileyici kılar.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **"Pencereme gülümser" (güneş), "Yıldızlar göz kırpar bize" (yıldızlar)**
"Serçeler türküler söyler" ve "Karanlıkla aydınlık sarılır" dizelerinde de kişileştirme vardır.

12 **"Karanlıkla aydınlık" – karanlık ile aydınlık**
Ayrıca birinci dörtlükteki sabah ile ikinci dörtlükteki gece de karşıttır.

13 **C**
Şiirde hiçbir varlık konuşturulmamıştır; konuşturma sanatı yoktur.

14 **Örnek: Yaşlı ağaç, dallarını açıp yorgun yolcuyu gölgesine davet etti.**
Ağaca insana özgü bir davranış (davet etmek) yüklenmelidir.

15 **D**
Bir kahkahanın bütün şehri inletmesi gerçekte mümkün değildir; durum büyütülmüştür.

16 **I. cümlede kişileştirme, II. cümlede konuşturma vardır.**
I'de çaydanlığa öfkelenme özelliği verilmiş; II'de ise çaydanlık konuşturulmuştur.

17 **Kişileştirme · Konuşturma · Abartma · Karşıtlık**
Denize fısıldama, kaleme konuşma yüklenmiş; bir göl içmek abartılmış; genç-yaşlı, zengin-yoksul karşıttır.

18 **D**
Söz sanatları etkileyicilik katar; bilgiyi kanıtlamaz. Hatta abartma sayıları gerçek olmaktan çıkarır.

19 **Örnek: Kar, gece boyunca sessizce yağıp şehrin üstüne beyaz bir yorgan örttü.**
Kara insana özgü bir davranış (yorgan örtmek) yüklenmiştir.

20 **a) Göl aynaya b) Babanın sesi gök gürültüsüne**
a) parlaklık, b) gürlük yönünden benzetme yapılmıştır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **I. Abartma II. Kişileştirme III. Konuşturma IV. Karşıtlık**
Apartmanın yerinden sıçraması abartma; gökyüzünün surat asması kişileştirme; şemsiyenin konuşması konuşturma; sevinç-hüzün karşıtlıktır.

22 **B**
Metinde bir varlığın başka bir varlığa benzetildiği cümle yoktur.

23 **Örnek: Şemsiyenin konuşturulması anlatımı eğlenceli, canlı ve ilgi çekici kılmış; yağmur yağacağı bilgisini dolaylı ve esprili bir yolla vermiştir.**
Söz sanatının hem duyguya hem de anlama katkısı düşünülmelidir.

24 **A**

Dağlara ağlamak, ovalara gülmek yüklenmiş (kişileştirme); ağlamak ile gülmek karşıttır. C'de abartma, D'de konuşturma vardır.

25 **Örnek: a) Otobüse bütün şehir sığmıştı sanki; nefes alacak yer yoktu. b) Otobüs, yolcuların ağırlığı altında inleyerek ilerliyordu. c) Otobüste kimi ayakta uyukluyor, kimi oturduğu yerde uyanık bekliyordu.**

Her cümlede istenen sanatın özelliği bulunmalıdır.

26 **Hayır, haklı değildir.**

Havlamak köpeğin kendi özelliğidir. Kişileştirme için insana özgü bir özellik verilmelidir: "Köpek bize dargın dargın baktı."

27 **A**

Yaz tatilinin süresi olduğundan çok daha kısa gösterilmiştir.

28 **Kişileştirme: "Rüzgârla dertleşir durur" · Karşıtlık: "Bir yanı yaz, bir yanı kış" · Abartma: "Dünyalar kadar sabır taşır"**

Çama insana özgü dertleşme ve sabır özellikleri verilmiştir; yaz ve kış karşıttır; sabır "dünyalar kadar" diye büyütülmüştür.

29 **a) Sınıf arı kovanına b) Sınıfın çok gürültülü ve hareketli olduğu**

Arı kovanı, çok sayıda arının vızıldayarak hareket ettiği bir yerdir.

30 **B**

Buzdolabı konuşturulmuştur. A'da benzetme, C'de karşıtlık, D'de abartma vardır.